

Katowice, 13 czerwca 2016 r.

Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Białka Lelowska PLH240031

Specjalny obszar ochrony siedlisk Białka Lelowska PLH240031 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających z Dyrektywy Rady 92/43/EWG z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Ostoja Białka Lelowska została zatwierdzona przez Komisję Europejską jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (Decyzja Komisji 2011/64/UE z 10 stycznia 2011r.).

Obszar Białka Lelowska położony jest w gminach Lelów i Koniecpol. Rzeka Białka na odcinku Lelów-Wąsosz stanowi jeden z lepiej zachowanych cieków o charakterze pstragowym w województwie śląskim. Krajobraz przez który płynie jest urozmaicony - są to łąki kośne i rolniczo wykorzystywane, fragmenty nieużytków, zbiorowiska leśne. Na odcinku Lelów - Aleksandrów brzeg porastają fragmenty łągu z olchą czarną, wierzbami. Rzeka niesie czyste wody a koryto jest piaszczyste. Niektóre odcinki są uregulowane, na innych rzeka meandruje. Głębokość waha się w granicach 30-70cm, czasami pojawiają się głębsze dołki. Z żyjących tutaj ryb na uwagę zasługuje pstrąg potokowy, kiełb, głowacz białopłetwy, śliz. Pod nawisami traw obserwować można sporo narybku. Spotykane są żaby "zielone" i żaba trawna. W strefie przybrzeżnej koryta miejscami pojawia się moczarka, manna mielec, pałka. W korycie w okolicy Aleksandrowa częste są zawady w postaci fragmentów zwalonych drzew. Brzegi porośnięte pałką szerokolistną, sadźcem konopiastym, wierzbówką, miejscami ostem. Rzeka Biała przed mostem w Wąsoszu jest w dobrej kondycji przyrodniczej. Piaszczyste dno jest czyste, podobnie jak płynąca woda. Na całym odcinku spotyka się ślady aktywności bobrów. W stawach hodowlanych w okolicy wsi Biała stwierdzono występowanie kumaka nizinnego i wydry.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Białka Lelowska PLH240031 został wyznaczony dla ochrony gatunków: minóg strumieniowy *Lampetra planeri* (kod: 1096), bóbr europejski *Castor fiber* (kod: 1337), wydra *Lutra lutra* (kod: 1355).

Lista przedmiotów ochrony ww. obszaru Natura 2000 może jednak ulec weryfikacji w toku prac nad planem zadań ochronnych.

Przedmiotowy obszar Natura 2000 w całości lub w części nie pokrywa się z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego. Ponadto obszar Natura 2000 Białka Lelowska nie pokrywa się z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Mając na uwadze powyższe, w odniesieniu do obszaru Natura 2000 Białka Lelowska nie może mieć zatem zastosowania przepis art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody tj. możliwość odstąpienia od sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 lub jego części.

Zgodnie z art. 28 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000 obowiązkowo sporządza się plan zadań ochronnych ustanawiany w drodze zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat.

Zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych winno być wydane w ciągu 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Dąbrowskiego 22, 40-032 Katowice, tel.: 32 42-06-801, fax: 32 42-08-884, sekretariat.katowice@rdos.gov.pl, katowice.rdos.gov.pl

Plan zadań ochronnych jest narzędziem zarządzania zasobami przyrody, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Podstawowym celem opracowania planu zadań ochronnych jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony, czyli zapewnienie, że gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan ma określić aktualny stan przedmiotów ochrony, zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia ich właściwego stanu przez co należy rozumieć zapewnienie ciągłości istnienia siedlisk przyrodniczych na danym terenie oraz niezbędne działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania.

W świetle przepisów ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawiając plan zadań ochronnych, zobowiązany jest kierować się, przede wszystkim koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

W związku z tym, przyjmuje się następujące założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Białka Lelowska.

1. Założenia podstawowe:

- 1) wyznaczenie zadań ochronnych na okres 10 lat (zgodnie z art. 28 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody dla obszarów Natura 2000);
- 2) zapewnienie, że gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone;
- 3) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków na danym terenie oraz identyfikacja niezbędnych działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, a także terenu i terminu ich wdrażania;
- 4) ustalenie działań ochronnych o charakterze „celowościowym”, tj. skoncentrowanych na osiągnięciu określonych efektów.

2. Założenia szczegółowe:

- 1) ustalenie kierunku ochrony na podstawie weryfikacji aktualnego stanu chronionych gatunków oraz tendencji zachodzących zmian (utrzymanie, zmniejszanie lub wzrost zajmowanych stanowisk występowania). Dążenie do zapewnienia stanu środowiska, umożliwiającego utrzymanie gatunków;
- 2) ustalenie metod przeciwdziałania i ograniczenia następujących zidentyfikowanych zagrożeń dla utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków, będących przedmiotami ochrony w ww. obszarze Natura 2000:
  - uprawa,
  - nawożenie/nawozy sztuczne,
  - tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe,
  - odpady, ścieki,
  - regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych.
  - intensywne hodowla ryb, intensyfikacja,
  - zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
  - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie,
  - usuwanie osadów (mułu...),
  - modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie,
  - pobór wód z wód powierzchniowych
  - polowanie i pozyskiwanie dzikich zwierząt
  - pojazdy zmotoryzowane

- drogi, autostrady
  - problematyczne gatunki rodzime
  - wycinka lasu,
  - usuwanie martwych i umierających drzew.
- 3) określenie ewentualnych innych zagrożeń dla stanu zachowania chronionych gatunków oraz sposobów przeciwdziałania ich skutkom;
  - 4) ustalenie działań w zakresie monitoringu;
  - 5) określenie wskazań do dokumentów planistycznych;
  - 6) określenie przesłanek sporządzania planu ochrony;
  - 7) stworzenie ewentualnego projektu weryfikacji Standardowego Formularza Danych obszaru i jego granic.

Uwzględniając przedmioty ochrony, a także zasób danych zgromadzonych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach stwierdzono, że dla wypracowania prawidłowej strategii ochrony gatunków w procesie formułowania zapisów planu, konieczne będzie wykonanie ekspertyz w ww. zakresie.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach zapewni możliwość aktywnego udziału wszystkich zainteresowanych w trakcie całego procesu wypracowywania ustaleń planu zadań ochronnych – do prac nad planem zostaną zaproszeni m.in. przedstawiciele samorządów, administracji wodnej, leśników, itd., a także naukowcy i przedstawiciele ekologicznych organizacji pozarządowych.

Zapisy planu zadań ochronnych będą wypracowane w wyniku kompromisu wszystkich zainteresowanych stron. Zasady ochrony obszaru będące wynikiem współpracy pozwolą zminimalizować potencjalne konflikty pomiędzy ochroną przyrody, a potrzebami rozwoju gospodarczego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach będzie zamieszczał informacje o stopniu zaawansowania prac nad projektem planu zadań ochronnych oraz na bieżąco je uaktualniał na stronie internetowej <http://katowice.rdos.gov.pl> oraz szczegółowo określi sposób komunikowania się z zainteresowanymi osobami i podmiotami.